

Klachtnummer 2023/020

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klagers] (verder: klagers), ouders van [ex-leerling], voormalig leerling van [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 31 januari 2023 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen. De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur) en meerdere leerkrachten van de school. Klagers hebben op 6 maart 2023 een aanvulling op de klacht, met daarbij een aantal bijlagen, aan de Commissie gestuurd. De Commissie heeft op 11 april 2023 van mr. M de Vita, werkzaam bij Verus te Woerden, gemachtigde van het bestuur en de school (verder: de gemachtigde van verweerder) een verweer ontvangen.

Klagers hebben de Commissie op 17 april 2023 bericht dat zij slechts een aantal van de door hen ingediende klachtonderdelen willen handhaven, te weten de onderdelen die betrekking hebben op de periode vanaf 26 januari 2023.

De Commissie heeft de klacht op 18 april 2023 tijdens een besloten hoorzitting behandeld. De Commissie heeft tijdens deze hoorzitting de navolgende personen gehoord:

- klagers;
- de directeur;
- [directeur-bestuurder], directeur-bestuurder (verder: de directeur-bestuurder);
- de gemachtigde van verweerder.

II. Standpunt van klagers

[ex-leerling] moest op 26 januari 2023 naar de gang van zijn leerkracht. Hij werkte uit zichzelf aan dit verzoek mee. Een leerkracht van groep 8 ging vervolgens een half uur lang met [ex-leerling] in gesprek om hem te overreden met haar mee te gaan naar haar klas. Dit gesprek verliep rustig, hoewel [ex-leerling] niet met haar mee wilde. Op een gegeven moment gaf de leerkracht van groep 8 hem de keuze vrijwillig mee te gaan of meegenomen te worden. [ex-leerling] weigerde nog steeds, waarna de leerkracht hem in een houdgreep nam en naar haar lokaal sleurde. [ex-leerling] werd schreeuwend en huilend meegetrokken, was in paniek en gilte meermaals om zijn ouders. Volgens de leerkracht ging [ex-leerling] daarna rustig aan het werk.

De school heeft na het incident niet direct contact opgenomen met klagers. Klagers stellen dat als een leerkracht fysiek handelt, dit gemeld moet worden aan de ouders. Klagers hebben het verhaal echter

van [ex-leerling] moeten horen. De school heeft hun alleen gemeld dat [ex-leerling] een goede dag had gehad. Tijdens een niet-gerelateerde afspraak die dag na schooltijd kregen zij iets over het incident te horen. Klagers hebben vervolgens de directeur benaderd om het incident uit te zoeken.

Zeven dagen voorafgaand aan het incident hadden klagers nog aangegeven dat als [ex-leerling] overprikkeld was, hij even met rust moest worden gelaten. De desbetreffende leerkracht was hiervan blijkbaar niet op de hoogte, toen zij hem op 26 januari 2023 in een houdgreep nam. Klagers maken hieruit op dat de gemaakte afspraken niet waren gecommuniceerd binnen het team.

De reactie van de school naar aanleiding van het incident gaf klagers het gevoel dat de veiligheid van [ex-leerling] niet gewaarborgd was. Klagers wilden een bevestiging van de school dat alle leerkrachten op de hoogte waren van de gemaakte afspraken. Hierna wilden zij [ex-leerling] weer naar school sturen.

Klagers hebben – onder protest – als overbrugging (tot aan bovengenoemde bevestiging) thuisonderwijs voorgesteld. Dit was een noodoplossing, klagers zijn in beginsel namelijk geen voorstanders van thuisonderwijs.

In de periode daarna is veel gesproken over een oplossing/plan. Klagers wilden een schooltrauma voorkomen en de schooltijd van [ex-leerling] positief afsluiten. Het bestuur en de directie van de school hadden echter een ander belang. Zij wilden de – toch al ingewikkelde – groepsdynamiek niet verstoren door [ex-leerling] weer terug te plaatsen in de klas. De klas van [ex-leerling] staat bekend als ‘sterk dynamisch’. School heeft hierin weinig oog voor [ex-leerling] gehad.

Vóór het incident was er geen enkele aanleiding voor de school [ex-leerling] buiten de klas te plaatsen. Klagers begrijpen niet waarom er na het incident opeens wel een reden voor was.

Het plan van de school [ex-leerling] niet terug te laten keren naar zijn klas was niet de door klagers gewenste oplossing. Klagers zien geen kwade intentie bij de school wat betreft de plaatsing van [ex-leerling] in groep 3 of 4, maar zijn ervan overtuigd dat dit geen gewenste situatie is voor [ex-leerling]. Dit hebben klagers direct bij de school aangegeven. Klagers moesten voor [ex-leerling] opkomen, omdat de school voornamelijk voor de groep opkwam.

Op 15 februari 2023 heeft een gesprek plaatsgevonden waarbij klagers, de directeur-bestuurder en de directeur aanwezig waren. Klagers hebben tijdens dit gesprek benoemd dat zij voortvarendheid en individuele aandacht voor [ex-leerling] hebben gemist. De aandacht ging vooral uit naar de groep; de groepsdynamiek stond in de aanpak voorop en het initiatief voor de zorg voor [ex-leerling] lag vooral bij klagers.

Op 17 februari 2023 heeft nog een gesprek plaatsgevonden, met daarbij dezelfde aanwezigen als op 15 februari 2023. De directeur-bestuurder heeft tijdens dit gesprek aangegeven dat de school een plan had opgesteld met als doel een positieve onderwijservaring te realiseren voor [ex-leerling], de leerkracht en de andere leerlingen. Hij heeft hierbij uitgesproken dat niet is gezegd dat [ex-leerling] niet welkom was in groep 6 of op de school.

Klagers hebben aangegeven dat zij teleurgesteld waren in het plan. Zij wilden een plek voor [ex-leerling] in groep 6.

Klager heeft de klacht tijdens de hoorzitting als volgt samengevat:

1. De directeur (of in ieder geval de leerkracht) had het incident van 26 januari 2023 direct aan klagers moeten melden. Hij/zij had dit initiatief niet bij [ex-leerling] moeten laten. School heeft geen contact met klagers opgenomen en sprak bij de overdracht zelfs over “een hele goede dag”. Hiermee heeft de school haar eigen protocol niet gevolgd.

2. De school heeft [ex-leerling] buitengesloten. De school had geen goede reden [ex-leerling] wekenlang uit te sluiten. Klagers hebben dit herhaaldelijk aan de school duidelijk gemaakt. Klagers hadden liever gezien dat er direct een excuusgesprek was geweest en dat een plan was gekomen om de veiligheid van [ex-leerling] te garanderen. Dan had het in enkele dagen opgelost kunnen zijn.

Klagers hebben besloten [ex-leerling] op een andere school een nieuwe start te bieden.

III. Standpunt van verweerder

Verweerder heeft tijdens de hoorzitting bezwaar gemaakt tegen het feit dat klagers daags voor de hoorzitting hun klacht hebben aangepast. Klagers hadden dit – conform het reglement van de klachtencommissie – uiterlijk 10 werkdagen vóór de zitting moeten doen.

Tot halverwege groep 5 is de ontwikkeling van [ex-leerling] redelijk gemiddeld verlopen. In de loop van groep 5 zien ouders en school lastige situaties ontstaan. De school ziet meer boosheid bij [ex-leerling]; hij is soms agressief en brutaal. Hij heeft een sterke wil en weinig zelfreflectie. [ex-leerling] heeft het steeds minder naar zijn zin op school en er ontstaan incidenten tussen hem en leerlingen en leerkrachten.

In de klas van [ex-leerling] is sprake van een stevige groepsdynamiek. Er zitten kinderen in met gedragsproblematiek, in de zin van een ruimte-nemende attitude.

In groep 6 vindt uiteindelijk de escalatie plaats.

Het was de school duidelijk dat toetsen een trigger zijn voor [ex-leerling] om in een stresssituatie te raken. Die stress uit hij door in de klas storend gedrag te vertonen. Hij schiet dan in de 'nee-stand' en luistert niet naar de leerkrachten. Hiermee belemmert hij de voortgang in de klas.

Dit gebeurde ook op 26 januari 2023. [ex-leerling] kreeg om die reden een time out. Volgens vaste afspraak moet een leerling die een time out krijgt, in een andere klas verder werken. [ex-leerling] werd die dag door een leerkracht van groep 8 uit de klas gehaald. Hij ging, na lang aandringen, vrijwillig mee naar de gang. Op de gang ging het gesprek verder. Na een half uur rustig te hebben gesproken, maar wel met stevige uitspraken van de kant van [ex-leerling], gaf de leerkracht [ex-leerling] de keuze: of hij zou zelf meegaan naar groep 8 of zij zou hem meenemen. Die laatste optie werd uitgevoerd; de leerkracht nam [ex-leerling] in de vliedgreep enkele stappen in de richting van het lokaal mee. Dit verliep rustig en [ex-leerling] heeft niet geschreeuwd. Na een paar stappen zei de leerkracht tegen [ex-leerling] dat ze hem zou loslaten, als hij zelf kon lopen. Dat gebeurde toen. [ex-leerling] heeft vervolgens rustig zijn taken afgemaakt in groep 8.

Diezelfde dag stond toevallig al een gesprek gepland tussen de leerkracht van de Plusklas en de ouders van [ex-leerling]. Het incident is bij die gelegenheid op een prettige manier besproken. De leerkracht van groep 8 heeft zich ook bij het gesprek aangesloten. Aan het begin van de avond hebben klagers via Parro de directeur op de hoogte gesteld van het incident. De directeur heeft klagers vervolgens direct gebeld en navraag gedaan bij de betrokken leerkrachten. De directeur heeft tevens zijn excuses aangeboden voor het fysieke optreden van de leerkracht. Hij heeft het incident niet direct gemeld bij klagers, omdat hij er niet meteen van op de hoogte was.

Vervolgens is intern besproken dat het nooit toegestaan is een leerling fysiek te verplaatsen. Er moet altijd afstand worden bewaard, tenzij de veiligheid van andere leerlingen in het gedrang komt. Verder

is besproken dat de directeur direct over een dergelijk incident ingelicht moet worden, zodat hij de ouders van de betreffende leerling kan bellen.

[ex-leerling] heeft na het incident op 26 januari 2023 een aantal dagen thuisgezeten. Door het overlijden van een collega heeft het opstellen van een plan van aanpak om [ex-leerling] weer op school te krijgen langer geduurd dan strikt noodzakelijk was. Het plan was uiteindelijk op 15 februari 2023 klaar.

Het plan hield in dat [ex-leerling] eerst in groep 3 of 4 zou terugkeren. Er zat wel een opbouw in het plan dat zou leiden tot een terugkeer in groep 6. De contacten met groep 6 zouden naar aanleiding van succesmomenten worden uitgebreid. Als de pauze- en fruitmomenten goed zouden verlopen, zou het contact met de eigen groep steeds met een stapje uitgebreid worden. De school is van mening dat een directe plaatsing van [ex-leerling] in zijn eigen groep het risico met zich zou brengen dat hij geen succeservaring zou krijgen.

Klagers hebben op 2 maart 2023 besloten 'af te haken'. Daardoor is [ex-leerling] vanaf die datum een thuiszitter geworden. Verweerder is van mening dat dit niet nodig was. Zij heeft klagers immers een aanbod voor passend onderwijs gedaan; namelijk een combinatie van thuisonderwijs, één op één begeleiding door een leerkracht van het expertisecentrum en bepaalde delen van de dag onderwijs in groep 3 en/of 4. Dit plan was voor klagers echter niet acceptabel. Klagers gingen alleen akkoord als [ex-leerling] direct terug zou kunnen keren in groep 6. Het is derhalve de keuze van klagers geweest [ex-leerling] thuis te houden vanaf 2 maart 2023.

Er heeft een herstelgesprek plaats gevonden tussen klagers, de directeur, de leerkracht van groep 8 en [ex-leerling]. Daarbij is gesteld dat de lucht geklaard was.

De school is van oordeel dat zij, met alle door haar gepleegde interventies, zoals in de uitwerking van het onderwijsaanbod is beschreven, heeft voldaan aan haar zorgplicht. De school heeft hier alle noodzakelijke onderwijsprofessionals bij betrokken: de leerplichtambtenaar, de onderwijsinspectie, het samenwerkingsverband, de bestuurder, de orthopedagoog van het expertisecentrum, de leerkracht van de Plusklas, de co-teachers, de leerkracht van het expertisecentrum en van de groep van [ex-leerling], en ook leerkrachten en de intern begeleider van de school, om zodoende de blik zo ruim mogelijk te houden en alle mogelijkheden optimaal te kunnen benutten.

De school heeft het belang van [ex-leerling] altijd centraal en voorop geplaatst.

IV. Overwegingen van de Commissie

De Commissie overweegt, op basis van de stukken en hetgeen tijdens de hoorzitting door partijen naar voren is gebracht, als volgt.

Klagers hebben te kennen gegeven dat hun klacht in hoofdzaak betrekking heeft op de periode (kort voor en) na het incident op 26 januari 2023. Verweerder heeft bezwaar gemaakt tegen het feit dat klagers dit daags voor de hoorzitting aan de Commissie kenbaar hebben gemaakt. Nu het een beperking van de klacht betreft, oordeelt de Commissie dat verweerder hierdoor niet wordt benadeeld. Het bezwaar wordt dan ook afgewezen.

De klacht van klagers laat zich als volgt samenvatten:

1. De directeur had het fysiek handelen door de leerkracht eerder bij klagers moeten melden.
2. De school heeft [ex-leerling] buitengesloten.

Ad 1. Het melden van het incident door de directeur

Klagers hebben het fysiek handelen door de leerkracht van groep 8 van [ex-leerling] zelf moeten vernemen. Klagers stellen dat de directeur hen direct na het incident hiervan op de hoogte had moeten stellen. De directeur onderschrijft het standpunt van klagers. Hij heeft niet direct contact met klagers opgenomen, omdat hij op dat moment nog niet op de hoogte was van het incident. De directeur heeft tijdens de zitting aangegeven dat hij het direct had moeten weten, zodat hij het aan klagers had kunnen melden. Om herhaling te voorkomen heeft de directeur de kwestie intern met alle leerkrachten besproken. Daarnaast heeft hij klagers zijn excuses aangeboden.

De Commissie onderschrijft het standpunt van klagers dat de directeur (of de leerkracht) het incident direct, of in ieder geval bij het ophalen van [ex-leerling], aan hen had moeten melden. Gelet op het feit dat de school haar fout in deze heeft erkend en excuses heeft aangeboden, behoeft de klacht geen verdere bespreking.

Ad 2. Het buitensluiten van [ex-leerling]

Klagers stellen dat het nooit hun intentie is geweest [ex-leerling] thuisonderwijs te laten volgen. Zij voelden zich genoodzaakt [ex-leerling] thuis te houden totdat school zijn veiligheid kon garanderen. Dit was slechts een noodoplossing. Wat klagers betreft had [ex-leerling], met de juiste aanwijzingen aan de leerkrachten, gewoon terug kunnen gaan naar groep 6.

Verweerder stelt dat het de eigen keuze van klagers is geweest [ex-leerling] thuis te houden. Door omstandigheden, waaronder het overlijden van een collega, heeft verweerder bovendien niet meteen actie kunnen ondernemen om [ex-leerling] weer terug op school te krijgen. In de tussentijd was de groepsdynamiek in de klas veranderd. Daardoor kon [ex-leerling], in zijn eigen belang en dat van de klas, niet zomaar weer terug naar zijn klas. Het was derhalve van belang zijn terugkeer op de juiste manier op te bouwen.

De Commissie oordeelt dat de school te lang heeft gewacht met het realiseren van een plan van aanpak voor de terugkeer van [ex-leerling] op de school. Hierdoor werd de drempel steeds groter en is een groter probleem ontstaan dan aanvankelijk het geval was. Het gevolg hiervan was uiteindelijk dat [ex-leerling] niet meer op dezelfde voet als voorheen terug kon komen in de klas.

Verweerder had van meet af aan meer de regie moeten nemen en er daags na het incident bij klagers op moeten aandringen dat [ex-leerling] zou terugkomen. Bovendien had zij voortvarend een plan van aanpak moeten opstellen. Doordat de school dit heeft nagelaten, heeft [ex-leerling] onnodig lang thuis gezeten.

Overigens is de Commissie van oordeel dat ook klagers te verwijten valt dat zij [ex-leerling] zo lang thuis gehouden hebben na het incident.

De Commissie constateert dat de school bij het opstellen van het plan van aanpak het belang van [ex-leerling] terug te keren in zijn klas ondergeschikt heeft gemaakt aan het belang van de groep. Het plan was in grote mate gericht op het beschermen van de groepsdynamiek. Dat kan, naar het oordeel van de Commissie, niet de strekking zijn van een plan van aanpak tot terugkeer op school. Gecombineerd met het gegeven dat het plan te lang op zich heeft laten wachten waardoor nog een groter probleem ontstond, betekent dit dat de school het belang van de leerling onvoldoende heeft behartigd. De Commissie verklaart de klacht gegrond.

V. Het oordeel van de Commissie

De Commissie verklaart de klacht gegrond.

VI. Aanbeveling aan het bevoegd gezag

De Commissie beveelt het bevoegd gezag aan om in voorkomende gevallen de regie in handen te nemen en er bij ouders op aan te dringen dat de leerling daags na een incident terugkeert op de school. Bovendien dient de school voortvarend een plan van aanpak op te stellen.

Aldus gegeven op 18 april 2023 door mr. W.F. Korthals Altes, voorzitter, P.H. van Laarhoven en C.M. Clarijs, leden, in tegenwoordigheid van mr. N. Anjema – de Oliveira Costa als secretaris.